

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§7-8

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. Ἔτι δέ, ὧ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποικῶς, ἀλλ' ἠξίου, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. Ὅρῳ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἵππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. Ὡστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος εκφράζει την πεποίθηση ότι κανείς δεν μπορεί να αποδείξει την ενοχή του.
2. Ο Μαντίθεος προτρέπει τους βουλευτές να λάβουν υπόψη τους μόνο τους καταλόγους με τα ονόματα των ιππέων από τους οποίους εισπράχθηκαν τα αντίστοιχα επιδόματα.
3. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι κάποιοι από τους πολίτες υπέφεραν εξαιτίας του.
4. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι πολλοί από τους βουλευτές εκλέχθηκαν σε αυτό το αξίωμα, επειδή δεν είχαν υπηρετήσει στο ιππικό την εποχή των Τριάκοντα.
5. Ο Μαντίθεος καλεί μάρτυρα, για να επιβεβαιώσει τον χρόνο επιστροφής του στην Αθήνα.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ Φίλωνος δοκιμασίας §§9-11

Στον λόγο αυτόν, που εκφωνείται κατά τη διαδικασία της δοκιμασίας του Φίλωνα, ο κατηγορος-βουλευτής προσπαθεί να αποδείξει ότι ο δοκιμαζόμενος είναι ανάξιος να αναλάβει το βουλευτικό αξίωμα.

Επιπλέον, αυτός δεν άλλαξε στάση, όπως (έκαναν) μερικοί πολίτες, όταν είδαν να έχουν επιτυχίες για όσα έκαναν οι προερχόμενοι από τη Φυλή, ούτε έκρινε σκόπιμο να συμμετάσχει σε καμιά από αυτές τις επιτυχίες, επειδή ήθελε να επιστρέψει στη (χώρα του) με την προϋπόθεση ότι (οι δημοκρατικοί) θα είχαν πετύχει το σκοπό τους παρά να επανέλθει μαζί μ' αυτούς, αφού κατορθώσει κάτι από αυτά που συμφέρουν τη δημοκρατία. Ούτε ήρθε στον Πειραιά ούτε μπήκε (εθελοντικά) σε στρατιωτική παράταξη. Και, βέβαια, εκείνος που τολμούσε να σας προδίδει, αν και έβλεπε ότι υπερισχύετε, τι άραγε θα έκανε αν δεν πετυχαίνατε αυτά που θέλαμε; Όσοι λοιπόν λόγω προσωπικής τους συμφοράς δεν πήραν μέρος στους κινδύνους της πόλης είναι άξιοι να τύχουν κάποια συγχώρεση. Γιατί κανείς δε δυστυχεί με τη θέλησή του. Όσοι έκαναν όμως αυτό σκόπιμα (δεν συμμετείχαν), είναι ανάξιοι κάθε συγνώμης. Γιατί αυτό το έκαναν όχι από δυστυχία αλλά από δόλο. Κι έγινε συνήθεια να θεωρείται δίκαιο από όλους τους ανθρώπους για τις ίδιες αδικίες να οργίζονται περισσότερο με εκείνους (που αδικούν), αν και μπορούν να μην το κάνουν, να συγχωρούν δε τους φτωχούς ή τους ανάπηρους, επειδή νομίζουν ότι αυτοί αδικούν ακούσια.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: **καταβαλόντα, ζημιούσθαι, γράμμασιν, δεινόν, αποδείξας**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Ιέρων, κεφ. 5 §§ 1-2

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1920, ανατ. 1969)

Ο Ιέρωνας, τύραννος των Συρακουσών, στον διάλογό του με τον ποιητή Σιμωνίδη παραθέτει όλα τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι τύραννοι παρουσιάζουν αντιφάσεις στα συναισθήματα και τη συμπεριφορά τους.

Χαλεπὸν δ' ἔρω σοι καὶ ἄλλο πάθημα, ὦ Σιμωνίδη, τῶν τυράννων. Γινώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἦττον τῶν ιδιωτῶν τοὺς ἀλκίμους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους. Τούτους δ' ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, τοὺς μὲν ἀνδρείους, μὴ τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκεν, τοὺς δὲ σοφοὺς, μὴ τι μηχανήσωνται, τοὺς δὲ δικαίους, μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ὅταν δὲ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαιρῶνται, τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἀλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις; Οἱ μὲν ἄδικοι πιστευόμενοι, διότι φοβοῦνται ὥσπερ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις μήποτε ἐλεύθεραι γενόμεναι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται, οἱ δ' ἀκρατεῖς τῆς εἰς τὸ παρὸν ἐξουσίας ἔνεκα, οἱ δ' ἀνδραποδώδεις, διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι. Χαλεπὸν οὖν καὶ τοῦτο τὸ πάθημα ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, τὸ ἄλλους μὲν ἡγεῖσθαι ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἄλλοις δὲ χρῆσθαι ἀναγκάζεσθαι. Ἔτι δὲ φιλόπολιν μὲν ἀνάγκη καὶ τὸν τύραννον εἶναι· ἄνευ γὰρ τῆς πόλεως οὔτ' ἂν σώζεσθαι δύναίτο οὔτ' εὐδαιμονεῖν· ἡ δὲ τυραννὶς ἀναγκάζει καὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσιν ἐνοχλεῖν.

ὁ ἄλκιμος: ο γενναῖος, ο δυνατός

ἄγαμαί τι: θαυμάζω, επιδοκιμάζω κάτι

προστατέομαι, -οὔμαι ὑπό τινος: κυβερνῶμαι, διοικῶμαι ἀπὸ κάποιον

ὑπεξαιροῦμαι: απομακρύνω κάποιον

ὁ ἀνδραποδώδης: ο δουλικός, ο δουλοπρεπής

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Χαλεπὸν δ' ἔρω ... ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις;**»

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου:

Τούτους: είναι στο

διὰ τὸν φόβον: είναι στο

τὰς πόλεις: είναι στο

ἐλεύθεροι: είναι στο

εἶναι: είναι στο

(μονάδες 5)

β. «Οἱ μὲν ἄδικοι... ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι» Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε και να καταγράψετε την πρόταση που δηλώνει φόβο (μονάδες 3), τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 10